

МОДЕЛ ПЛАНА САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Рад клуба родитеља и наставника

Као што је пракса показала, иако је тема учешћа родитеља у образовању препозната у свим значајним документима образовних политика, не постоје довољно ефикасни механизми који ће помоћи родитељима да буду активни и укључе се у рад школе. Међународна искуства, али и искуства и пракса у земљи (формирање и рад Клубова родитеља, Тимова за сарадњу са породицом, итд.) показала су да се сарадња на релацији школа – родитељ оснажује и учешће родитеља повећава уколико постоји више различитих начина како родитељи могу да се укључе и допринесу раду школе. Досадашња пракса показује да ниво укључивања родитеља у рад школе зависи од броја механизма, дефинисаних начина/ могућности за учешће родитеља (Савет родитеља, школски тимови, Клубови родитеља), као и да ће се родитељи укључивати више, одазивати чешће, уколико постоји прилика за непосредније, директније учешће. Досадашњи модуси/ начини учешћа који се нуде родитељима у оквиру школе, су најчешће представничког карактера. Они често не омогућавају континуирано учешће већег броја родитеља директно у осмишљавање, планирање и реализацију активности/ програма/ пројеката и прикупљање средстава, већ се учешће углавном остварује преко и/или на позив преставника родитеља у тим телима. Уколико се и дешава консултовање већег броја родитеља, најчешће једном до два пута годишње. Наведена искуства из иностранства се разликују управо по томе, што у школама активно раде школске групе родитеља и наставника, које функционишу као удружења и на тај начин пружају могућност за веће, директније укључивање родитеља и лакше прикупљање средстава за рад.

Водећи се тим примером, школа је донела одлуку да формира **Клуб родитеља и наставника**, који заједно са Саветом и школским тимовима обезбеђује значајније и директније учешће родитеља по питањима од интереса за рад школе и образовање ученика, родитеља и наставника. Посебна добит од успостављања Клуба, који окупља и родитеље и наставнике, јесте управо заједнички рад кроз који се унапређује међусобна сарадња и обезбеђује достизање најбољег интереса ученика у процесу образовања, а на питања као што су: унапређивање образовних постигнућа, мотивације за школско учење и остваривање подстицајне и безбедне климе у школи и генерално безбедности деце, превенције насиља, итд.

Оквир рада Клуба родитеља и наставника

Клубови родитеља и наставника представљају групе које чине родитељи и наставници заинтересовани да се активније укључе у креирање и реализацију програма који пружају подршку за све учеснике активне у образовном процесу – ученике, родитеље и наставнике. Клубови су оперативне јединице које могу брзо и ефикасно да се организују и реализују активности и на тај начин одговоре на потребе различитих учесника у образовању и допринесу развоју квалитетне сарадње на релацији школа – родитељи.

Клубови родитеља и наставника, Савет родитеља школе и школски тимови који укључују родитеља, заједно чине оквир за сарадњу и учешће актера окупљених у образовању. Клуб

родитеља и наставника је јединица која омогућава директно учешће већег броја родитеља и наставника који реализују конкретне акције/ програме/ иницијативе, а у складу са заједнички дефинисаним приоритетима, који се утврђују у сарадњи са Саветом родитеља, и другим школским тимовима. Делујући као неформално удружење, Клуб омогућава флексибилније и ефикасније организовање и реализацију већег броја иницијатива, него што је то случај у пракси са Саветом родитеља. На тај начин, Клуб постаје „продужена рука“ за спровођење активности Савета родитеља/ Тимова за сарадњу са породицом.

Клуб и Савет (и др. тимови који укључују родитеље или су усмерени на рад са породицом) координирају активности и заједно доприносе да се унапреде услови и подигне квалитет образовања, а у циљу проналажења најбољих начина да се одговори на потребе које се препознају као значајне у појединачним школама. Клуб и Савет заједно учествују у: препознавању приоритета за рад у наредној години, заједно раде на остваривању сарадње са значајним актерима у локалној заједници и шире (образовним, здравственим институцијама и институцијама културе, спортским удружењима, невладиним организацијама, фондацијама, итд.) и планирају иницијативе које су усмерене на унапређење услова и квалитета образовања. О својим активностима Клуб редовно извештава Савет родитеља школе и Наставничко веће, док Савет прослеђује даље информације преко представника родитеља осталим родитељима, односно преко Наставничког већа запосленима у школи.

У складу са наведеним, оквир рада Клуба родитеља и наставника подразумева следеће:

- испитивање потреба и интересовања различитих учесника у образовању (родитеља, наставника и ученика) за одређеном подршком, са посебном пажњом на разумевање свих препрека које постоје у сарадњи родитељ – школа (спровођење истраживања на тему како родитељи виде наставнике у образовном процесу и обрнуто, дискусија како да се сарадња унапреди по одређеним темама, које вештине недостају, итд.);
- креирање образованих програма, школских (на пример учешће у настави), и ваншколских, као што су различите активности у области спорта, науке, културе, еколошке заштите, здравља и безбедности, итд. – на све теме које се препознају као значајне, како за ученике, тако и за родитеље и наставнике;
- развијање иницијатива за унапређење организације живота у школи – школског окружења и услова у школи;
- мапирање/препознавање значајних програма/ иницијатива, удружења, итд. у локалној заједници, али и шире (на међународном плану) са којима треба развити партнерство/ сарадњу;
- прикупљање средстава за програме/ иницијативе које се дешавају у школи;
- редовно информисање Савета, Наставничког већа, школских тимова о спроведеним активностима (учешћем на редовним састанцима, припремом периодичних извештаја, итд.);
- редовно информисање родитеља, наставника и ученика о планираним и спроведеним активностима (сајт школе, кампање, инфо пултови, часопис школе, итд.).

Начин рада Клубова родитеља и наставника

Клубови родитеља и наставника функционишу као групе/ неформална удружења на нивоу школе. У циљу боље организације рада, Клуб формира скупштину коју чине сви заинтересовани родитељи и наставници који се региструју као чланови Клуба. Скупштина бира једног наставника и једног родитеља да координирају рад групе. Поред координатора, скупштина бира и једног записничара и благајника. Клуб спроводи активности на основу плана активности који се утврђује на почетку школске године, на основу утврђених потреба и анализа тренутног стања у школи по одређеним питањима. Клуб о својим активностима редовно извештава Савет родитеља са којим тесно сарађује, Наставничко веће, ученички парламент, али и родитеље, наставнике и ученике кроз редовне активности информисања (сајт школе, кампање, инфо пултови, часопис школе, огласна табла, итд.).

Успостављање и планирање рада Клуба родитеља и наставника у 2018 – 2019. години

У току школске 2018 – 2019. године, фокус рада биће на повећању укључивања родитеља и наставника у рад Клуба и развоју програма који значајније одговара на потребе свих (ученика, родитеља и школе/просветних радника). Предвиђени су следећи стратешке циљеви и задаци:

Циљ 1. Повећати број укључених родитеља и наставника у рад Клуба родитеља и наставника, развити програм рада и механизме за информисање родитеља

Приоритет за ову годину је укључити већи број родитеља и наставника у рад Клуба родитеља и наставника и успостављање кључних капацитета који су неопходни за рад Клуба. Као најзначајнији задаци препознају се следећи:

** Промоција Клуба у школи*

У оквиру овог задатка потребно је континуирано спроводити кампању, која има за циљ да на нивоу школе промовише рад Клуба и мотивише родитеље и наставнике да се укључе у рад. Идеја је да се сви постојећи капацитети и активности користе за промоцију и позивање родитеља и наставника да се ангажују: Савет родитеља школе, Наставничко веће и активи, школски тимови, школски часопис, инфо – табле, итд, као и реализација посебних активности – дискусије, јавни час, итд. На овај начин, остварује се и редовно информисање родитеља и наставника о постојању Клуба и дешавањима у школи.

** Формирање структуре Клуба наставника и родитеља у циљу обезбеђивања услова за неометани рад*

У оквиру овог задатка реализују се активности: избор координатора клуба (родитеља и наставника) који администрирају рад Клуба током године, затим избор записничара, благајника и формирање радних група задужених за координацију појединих група активности (предвиђених програмом).

** Развој годишњег програма Клуба на основу утврђених потреба и мапираних ресурса*

У циљу дефинисања програма који одговара потребама и интересовањима различитих актера – наставника, родитеља и ученика, потребно је утврдити потребе кроз реализацију активности као што су: разговори са родитељима/наставницима, анкете, итд. Испитивање потреба се реализује у сарадњи са Саветом родитеља школе и школским тимовима/ активима. Корисно би било спровести и друге активности истраживања и анализа које указују на тренутну ситуацију по питању сарадње родитеља и школе – квалитет односа који се успоставља у школи (школска клима), као и предлога на који начин се може радити на унапређењу. На основу добијених информација, дефинишу се приоритети и развија план активности. У дефинисању приоритета и плана рада, значајну улогу игра Савет родитеља школе, који се активно укључује у избор приоритета и даје коментаре на плана рада Клуба. У оквиру ове активности потребно је мапирати расположиве ресурсе којима располаже школа и/или родитељи (простор, знања и вештине родитеља који могу да се користе у ваннаставним активностима, социјални контакти које родитељи имају, итд.) и на основу њих планирати активности које се могу остварити у првој години.

Циљ 2. Обезбедити оптималну реализацију активности у складу са утврђеним програмом и промовисати рад Клуба у школи, локалној заједници и на националном нивоу

У складу са прописаним мандатима и дефинисаним планом рада, Клуб спроводи активности и сарађује/ учествује у раду других тела као што је Савет родитеља школе и др, односно успоставља сарадњу са значајним институцијама, невладиним организацијама, фондацијама, компанијама, и др. активним у локалној заједници, на националном и међународном нивоу.

Предвиђени **задаци** су:

** Реализовати активности у складу са дефинисаним планом рада Клуба заснованим на утврђеним потребама и расположивим ресурсима и предвиђеним временским оквиром*

Потребно је обезбедити услове за несметано спровођење годишњег акционог плана, као и активности праћења и евалуације. Под овим се подразумева реализација активности, као што су: додатни образовни програми за децу који се субвенционисано или бесплатно спроводе у школи, трибине и едукације за родитеље и наставнике на све значајне теме, акције усмерене на уређење школе (прикупљање средстава, волонтерске акције уређивања), програми усмерени на јачање родитељских и наставнички вештина за заштиту деце од насиља у школи, на интернету итд.

У оквиру приоритета за ову годину, поред програма неформалног образовања (ваннаставних активности) који обезбеђују стицање за живот значајних вештина, предвиђена је реализације догађаја који јачају културу сарадње, заједништво и солидарност – реализација Новогодишњег и Ускршњег базара. Такође, посебна пажња биће посвећена развоју програма усмерених на превенцију насиља (посебно превенције насиља на интернету), каријерно информисање и програма заштите животне средине и промоције добробити животиња.

** Реализовати активности информисања и промоције рада Клуба у школи, у локалној заједници и на националном нивоу, мапирати могуће партнере и развијати сарадњу*

У оквиру овог задатка потребно је осмислити активности усмерене на препознавање ресурса и актера у локалној заједници/ на националном и међународном нивоу, са којима се могу развити

програми који унапређују рад школе и квалитет образовања (неформални програми образовања који се нуде деци у заједници, програми размене, националне и међународне конференције за родитеље, наставнике, ученике, учешће у међународним програмима за унапређење услова образовања – увођење предузетнишва, програме и услуге каријерне оријентације и саветовања, информисања, едукативи семинари о јачању вештина за одговорно родитељство, итд.). Такође, у оквиру овог задатка потребно је обезбедити промоцију и редовно информисање како заинтересованих у школи, тако и шире.